

CANELOBRE

PRIMAVERA 2000 · REVISTA DEL INSTITUTO ALICANTINO DE CULTURA «JUAN GIL-ALBERT» · NÚM. 41-42 · 3.500 PTS.

Los Museos de Alicante

Rafael AZUAR RUIZ · Rosa Mª CASTELLS GONZÁLEZ · Adrián ESPÍ VALDÉS
· Joan GREGORI BERENGUER · Lorenzo HERNÁNDEZ GUARDIOLA
· María MARCO SUCH · Bernat MARTÍ OLIVER · Antonio MUÑOZ GONZÁLEZ
· Pedro L. NUÑO DE LA ROSA Y AMORES · Manuel H. OLCINA DOMENECH
· José PASCUAL SELLÉS · José PAYÁ BERNABÉ · Rafael PÉREZ JIMÉNEZ
· Antonio RAMOS HIDALGO · Juan A. ROCHE CÁRCEL · José Mª SEGURA
MARTÍ · Jorge A. SOLER DÍAZ · Santiago VARELA BOTELLA

41 / 42

MUSEU HISTÒRIC MUNICIPAL. SECCIONS D'ARQUEOLOGIA I PALEONTOLOGIA. NOVELDA (Vinalopó Mitjà)

Direcció: c/ Jaume II, nº 3, 03660 Novelda.
Teléfono: 96.560.46.50. Fax: 96.560.42.90.
Horario: mañanas: de 10,00 h. a 13,00 h. (visitas concertadas). Tardes: de 18,00 h. a 20,00 h. (de martes a viernes).
Entrada: gratuita.

Museo creado en enero de 1980 y reconegut por la Conselleria de Cultura, Educación y Ciencia el 23 de abril de 1996. La titularidad y gestión de este museo corresponde al Ayuntamiento de Novelda; su dirección está a cargo de Concepción Navarro Poveda.

El Museo cuenta con cuatro salas de exposición permanente y una sala de exposiciones temporales, así como archivo, biblioteca, sala de investigadores y depósitos. Ofrece servicio de visitas guiadas previa cita concertada.

Casa de Cultura on s'ubica el Museu Històric Municipal, Seccions d'Arqueologia i Paleontologia.

Marmites islàmiques del Zombó (Novelda), Segles IX-X.

MUSEU HISTÒRIC MUNICIPAL. SECCIONS D'ARQUEOLOGIA I PALEONTOLOGIA. NOVELDA (Vinalopó Mitjà)**HISTÒRIA DEL MUSEU**

El Museu Històric Artístic Municipal de Novelda fou creat a partir de les col·leccions dels senyors Juan Ribelles i Manuel Romero el 1980, sent la seua naturalesa eminentment arqueològica, amb materials que abarcaven des del Paleolític fins l'època islàmica i baixmedieval cristiana. El museu va quedar instal·lat en la primera planta de l'antiga "Casa de la Señoría", situada al carrer Jorge Juan. Després del reconeixement per la Subdirecció General de Museus del Ministeri de Cultura al març de 1983, aquell mateix any fou traslladat a la segona planta de la Casa de Cultura, en ser aquesta inaugurada el 23 de juliol pel senyor Gregorio Peces Barba, on roman en l'actualitat.

Al març de 1989 es va inaugurar la Secció de Paleontologia amb fons cedits pels senyors Manuel Iñesta, José Ramón Juan, José I. Martínez, Plinio Montoya i Pedro Mora, i es van registrar materials de diverses àrees geogràfiques peninsulars, tot destacant-se els fòssils procedents de les comarques del Vinalopó. Es van ampliar amb noves sales l'espai museogràfic del Museu Històric Municipal.

Des de fa uns anys els fons del museu han anat incrementant-se amb els materials registrats en les successives campanyes d'excavació realitzades al Castell de La Mola, recinte fortificat d'època almohade i baixmedieval cristiana, segles XII-XVI, així com amb els objectes ceràmics, metàl·lics i faunístics trets a la llum a través de les actuacions arqueològiques desenvolupades al nucli urbà de la ciutat.

La importància tant dels objectes culturals exposades com dels fons conservats fa que el Museu estiga visitat anualment per escolars i persones en general, merescuent l'atenció de nombrosos investigadors vinculats a diverses universitats i museus d'àmbit provincial, nacional o internacional.

CONTINGUT

Dins del Museu Històric Municipal, la Secció de Paleontologia, mostra al visitant una excel·lent col·lecció de fòssils procedents principalment de la nostra comarca i els seus voltants, de la resta d'Espanya i d'altres països. Tots ells ofereixen una mostra rellevant de les distintes formes de vida que van albergar el nostre planeta fa molts anys, milions d'anys; des dels éssers que van habitar els mars del precambrià (fa 600 milions d'anys) fins a faunes recents de l'holocè.

Destaquen pel seu interès les col·leccions del precambrià d'Ediacara (Canadà), les faunes de mamífers del miocè de Crevillent. També són dignes de veure les col·leccions de peces del miocè de Múrcia i els insectes i les restes vegetals de Ribesalbes que ens sorprenen pel seu excel·lent estat de preservació.

A les sales que alberguen la Secció d'Arqueologia el visitant pot conèixer l'evolució cultural de l'home que ha vingut ocupant aquestes valls del Vinalopó des de la Prehistòria fins als nostres dies. A través de l'utilatge lític ens apropem a les societats d'economia depredadora amb les seues activitats de caça i recol·lecció del Paleolític. L'important desenvolupament cultural que suposa per a l'home l'aparició de la ceràmica, la domesticació dels animals i, en l'agricultura, el conreu de cereals, es fa patent amb l'assentament més antic detectat a Novelda en la partida de Lédua, vas amb decoració incisa, corresponent al període Neolític.

Poc coneixem de l'ocupació del territori en el transcurs del III mil·lenni a.e., sols tenim evidència de les seues necròpolis amb els soterraments de les Coves de La Mola i La Serreta Llarga. Molt millor representades es troben les societats metal·lúrgiques de l'Edat de Bronze amb materials procedents de jaciments importants com són El Tabaya, l'Horna, el Puntal de Bartolo, amb ceràmiques, pesos de telar, puntes de fletxa i alabardes de bronzes, molins de pedra barquiformes que ens parlen de les activitats agrícoles i ramaderes de les comunitats assentades en aquestes valls en aqueix moment.

L'impacte de les colonitzacions desenvolupades pels pobles del Mediterrani Oriental fa metxa en les poblacions indígenes com es pot detectar en els rics aguars domèstics i funeraris de la societat ibèrica que va ocupar les riques terrasses del Vinalopó. La romanització també ha deixat unes empremtes en aquest territori islamitzat en el segle IX època emiral amb el desenvolupament d'una població dispersa en alqueries i husun (recintes fortificats) durant el califat i posterior període almohade, com és el Castell de La Mola. La conquesta cristiana deixa el seu impacte amb l'aparició d'aixovars ceràmics de luxe i d'ús domèstic al gust gòtic, i també s'arreglen en les vitrines del museu una mostra de l'aixovar ceràmic característic dels segles XVII-XVIII, trobat en el subsòl del nucli urbà de la ciutat de Novelda.

Una visita reposada al museu ens pot fer comprendre els canvis que s'han produït en el nostre planeta en molts milions d'anys i reflexionar sobre les transformacions originades per la mà de l'home en el curt espai de temps que viu sobre la terra.

Squilla CF. Brasiliensis.

Gerreta del Castell de La Mola. Segle XV.

PUBLICACIONS

Fullet i guies de divulgació:

Guia del Museu Històric Municipal. Arqueologia i Paleontologia (en valencià i castellà).

Museu Històric Municipal. Una visita a la Secció de Paleontologia.

Publicació periòdica sobre temes paleontològics: NOVELDIANA.

Publicació de la Secció de Paleontologia del Museu Municipal de Novelda.

Quadern didàctic: El Castell de La Mola.

Fulls Didàctics: I. La Prehistòria. II. La Cultura Ibèrica. VI. La Ceràmica.

Excavacions arqueològiques en el Castell de La Mola (Novelda). II. Les ceràmiques comunes (s. XIV-XV).

Excavacions i restauració en el Castell de La Mola 1983-1990. Catàleg.

Sala d'Arqueologia.